

Update nader onderzoek huismus

IJsseldijk 83a te Veessen

In opdracht van: Plannenmakers

11 september 2023

Colofon

© 2023 Laneco | Plannenmakers

Tekst en samenstelling: R. Groot BSc.

Tweede lezer: ir. D. van Pijkeren

Projectnummer: 77.19.02

In opdracht van: Plannenmakers

Wijze van citeren: Groot, R., (2023). *Update nader onderzoek huismus IJsseldijk 83a te Veessen*. Ede: Laneco.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
1.3	VOGELS MET EEN JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATS	6
2	ONDERZOEK.....	7
2.1	ONDERZOEKSVRAAG	7
2.2	ONDERZOEKSMETHODE	7
2.3	ONDERZOEKSRONDES.....	7
3	ONDERZOEKSRESULTATEN	8
3.1	HUISMUS.....	8
3.2	OVERIGE WAARNEMINGEN	8
4	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	9
4.1	HUISMUS.....	9
4.2	OVERIGE SOORTEN	9
BIJLAGE 1	KAARTEN.....	10
BIJLAGE 2	SOORTENBESCHERMING	14
BIJLAGE 3	LITERATUURLIJST.....	17

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de IJsseldijk 83a te Veessen is men voornemens een loods te slopen. In 2019 zijn quick scan flora en fauna (Luijten & Eversteijn, 2019) uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan is ook in 2019 nader onderzoek naar huismus (Luijten, 2019) uitgevoerd. Omdat de geldigheid van dit nader onderzoek beperkt is tot 3 jaar en omdat een tijdens een update quick scan flora en fauna (Wilbrink, 2023) opnieuw bevestigd is dat er mogelijk verblijfplaatsen van huismus binnen het plangebied aanwezig zijn, is Laneco gevraagd een nieuw onderzoek naar huismus uit te voeren.

Afbeelding 1, globale ligging plangebied met in het rood het plangebied (ondergrond: Google Earth).

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied, aan de IJsseldijk 83a te Veessen (gemeente Heerde, provincie Gelderland), ligt in het buitengebied ten oosten van het dorp Veessen en vormt een onderdeel van een kleine huizengroep buiten het dorp. Deze huizengroep wordt aan drie zijden omringd door agrarische gronden en aan de zuidzijde door de IJssel. In de nabije omgeving van het plangebied bevinden zich diverse beukenhagen en fruitbomen. Direct aangrenzend aan het plangebied bevindt zich ten zuiden en ten westen van het plangebied verharde ondergrond wat dienst doet als weg en parkeerplaats. Aangrenzend ten noorden en ten zuiden bevindt zich verruigd grasland.

Het plangebied zelf bestaat uit een loods. De muren van de loods bestaan uit enkelwandige golfplaten en het dak bestaat uit asbestplaten. Het skelet van de loods bestaat uit horizontale houten balken en verticale stalen balken. De loods wordt gebruikt als garage en opslag voor verschillende materialen.

Afbeelding 2, indruk van de loods in het plangebied met linksboven de voorkant van de loods, rechtsboven de achterkant van de loods, linksboven de zijkant van de loods en rechtsonder de binnenkant van de loods (foto's Laneco 2023).

Men is voornemens de loods te slopen om ruimte te maken voor nieuwe bebouwing. soortbeschrijving en potentiële effecten

1.3 VOGELS MET EEN JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATS

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, (voorbeeld: kerkuil).
4. Vogels die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks een nest bouwen (voorbeeld: ransuil).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstering van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. Deze gewijzigde lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd.

Alle vogels zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.1/3.2 Wet natuurbescherming en Vogelrichtlijn).

Huisumus

De huismus is een standsoort in Nederland. De populatie van deze soort is in de laatste tientallen jaren gehalveerd door een afname van geschikt leefgebied en broedplaatsen. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel in als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (in een dichte klimop bijvoorbeeld). Er moet altijd voldoende voedsel en schuilgelegenheid (dichte bosschages) nabij de nestplaats aanwezig zijn.

2 ONDERZOEK

2.1 ONDERZOEKSVRAAG

Doel van dit onderzoek is om na te gaan of de voorgenomen ingreep gevolgen heeft voor jaarrond beschermde nesten van huismus. Als effecten op deze beschermde soort(en) zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor de ingreep worden aangevraagd.

2.2 ONDERZOEKSMETHODE

Huismus

Het onderzoek naar de aanwezigheid van huismus is tijdens het broedseizoen uitgevoerd. Onderzoek vond plaats door:

- Territoriumgedrag te onderzoeken (roepende mannetjes)
- Te luisteren naar roepende jongen op geschikte plaatsen
- Te kijken naar met voer slepende ouderdieren

Het onderzoek is uitgevoerd conform het onderzoeksprotocol van het Netwerk Groene Bureaus naar de aanwezigheid van huismus in het plangebied. Dit is gedaan door in de juni 2023 twee rondes uit te voeren met minimaal 10 dagen tussen de rondes. Aantonen van huismusnesten kan in de maand juni gedaan worden (zie kennisdocument Bij12 huismus versie 2.1 februari 2023), mits het plangebied volledig overzichtelijk is. Een volledig onderzoek naar huismus is dan niet noodzakelijk.

2.3 ONDERZOEKSRONDES

Huismus

Datum	Soort	Personen	Windkracht (Bft)	Temperatuur (°C)	Bijzonderheden
15 mei 2019	Huismus	1	1-2	11	Half bewolkt
3 juni 2019	Huismus	1	1-2	20	Bewolkt
6 juni 2023	Huismus	1	0-1	15	Onbewolkt
20 juni 2023	Huismus	1	2	26	Bewolkt

3 ONDERZOEKSRESULTATEN

3.1 HUISMUS

Onderzoeksresultaten 2019

Er zijn conform aan het onderzoeksprotocol van het Netwerk Groene Bureaus twee onderzoeksrondes naar de aanwezigheid van huismus uitgevoerd in en rond het plangebied. De onderzoeken zijn uitgevoerd op 15 mei en 3 juni 2019. Binnen en in de omgeving van het plangebied is nestactiviteit van huismus waargenomen.

1^e onderzoeksrunde, 15 mei 2019

Tijdens de eerste op huismus gerichte onderzoeksrunde, op 15 mei 2019, zijn er drie actieve nestplaatsen van huismus vastgesteld binnen het plangebied, in de loods.

2e onderzoeksrunde 3 juni 2019

Tijdens de tweede onderzoeksrunde op 3 juni 2019 zijn er twee actieve nestplaatsen waargenomen. In de loods zijn twee roepende mannetjes waargenomen die een paartje vormde met een vrouwtje. Eén van de actieve nesten is eerder waargenomen in de onderzoeksrunde van 15 mei. Twee eerder vastgestelde nesten van 15 mei 2019 waren tijdens dit onderzoek niet meer actief. Er zijn verschillende in- en uitvliegende mussen waargenomen, vermoedelijk zijn dit jongen uit de eerdere 2 actieve nesten.

Onderzoeksresultaten 2023

1^e onderzoeksrunde, 6 juni 2023

Tijdens de onderzoeksrunde op 6 juni 2023, zijn er twee actieve nestplaatsen van huismus vastgesteld binnen het plangebied, in de loods.

2e onderzoeksrunde 20 juni 2023

Tijdens de laatste onderzoeksrunde op 20 juni 2023 zijn dezelfde twee actieve nestplaatsen waargenomen. Op de nok van de loods zijn twee roepende mannetjes waargenomen, elk ongeveer ter hoogte van één van beide nesten. Daarnaast is er één inactief nest aangetroffen.

Conclusie

Tijdens de verschillende onderzoeksrondes in en rondom het plangebied zijn verschillende waarnemingen van huismus en actieve nestplaatsen gedaan in het plangebied. In totaal zijn er twee actieve nesten en één inactief nest aangetroffen.

3.2 OVERIGE WAARNEMINGEN

Er zijn geen overige waarnemingen gedaan.

4 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

Aan de IJsseldijk 83a te Veessen is men voornemens een loods te slopen. Bij een verkennend onderzoek is geconcludeerd dat het gebied mogelijk van belang is als vaste rust- en/of voortplantingsverblijfplaats voor huismus.

4.1 HUISMUS

In het plangebied zijn twee actieve nesten en een inactief nest van huismus onder het dak van de loods aangetroffen. Bij het verwijderen van de buitenste beplating van de loods worden deze nesten aangetast en verdwijnen deze nestmogelijkheden voor huismus. Gezien de onderzoeksinspanning in 2023 enkel in juni plaats heeft gevonden, wordt het inactieve nest meegenomen in de aanvraag voor de ontheffing. Nesten van huismus zijn jaarrond beschermd. Er dient voor deze aantasting een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

4.1.1 Overige waarnemingen

Tijdens de onderzoeken zijn geen andere van belang zijnde waarnemingen gedaan.

4.2 OVERIGE SOORTEN

Overige soorten

Er zijn ten aanzien van overige soorten geen consequenties voor het slopen van de bebouwing.

Verder dienen de voorwaarden uit de quick scan flora en fauna (Wilbrink, 2023) ten aanzien van broedvogels en de zorgplicht in acht te worden genomen.

BIJLAGE 1 KAARTEN

Waarnemingen nestplaats huismus – 15 mei 2019

Waarnemingen nestplaats huismus – 3 juni 2019

IJsseldijk 83a te Veessen

Huismusonderzoek 3 juni 2019

IJsseldijk 83a te Veessen

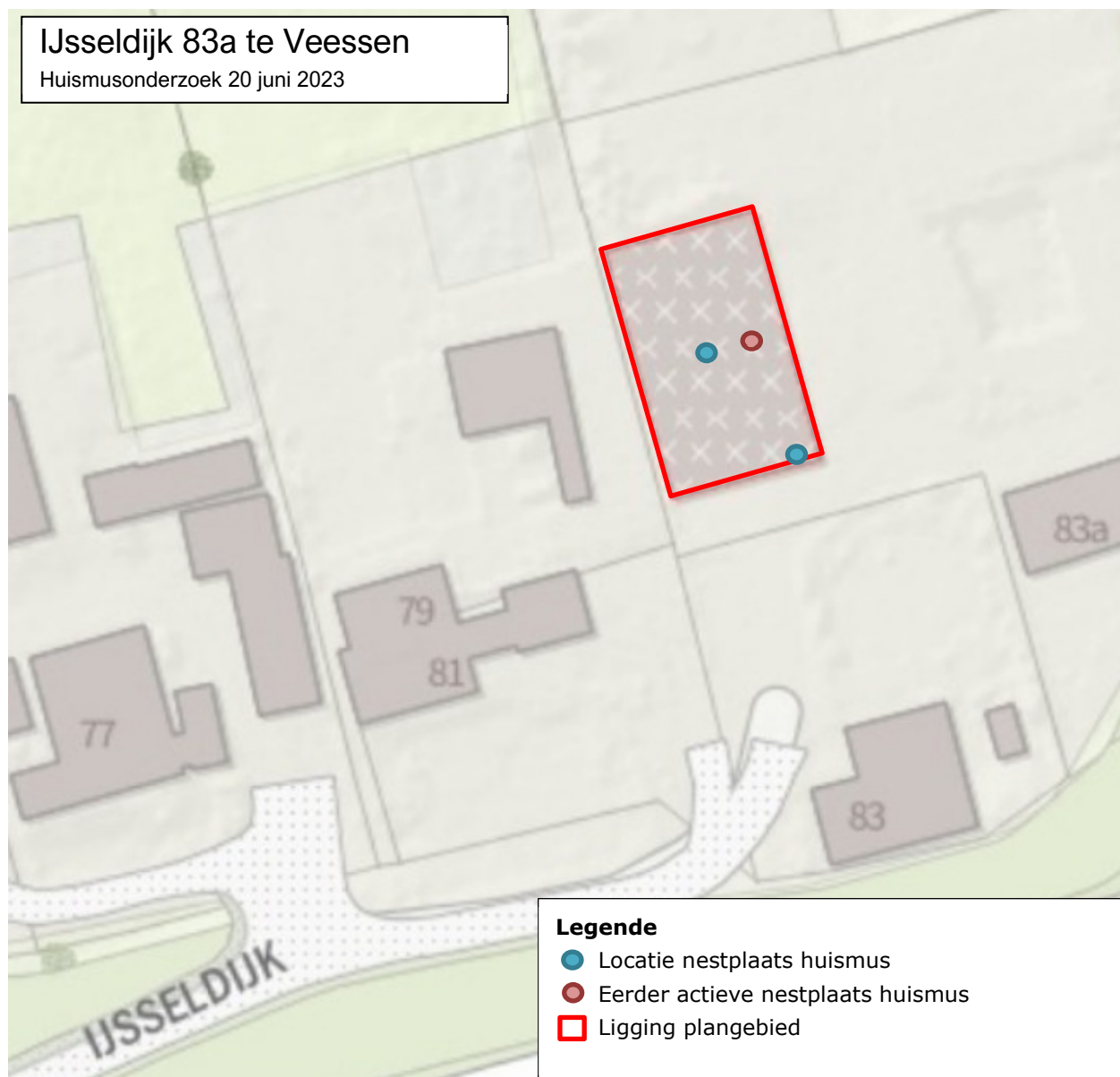
Huismusonderzoek 6 juni 2023

Waarnemingen nestplaats huismus – 20 juni 2023

IJsseldijk 83a te Veessen

Huismusonderzoek 20 juni 2023

BIJLAGE 2 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

BIJLAGE 3 LITERATUURLIJST

Luijten, A.M. & Eversteijn R., 2019. Quick scan flora en fauna. IJsseldijk 83a te Veessen. Laneco, Ede.

Luijten, A.M., 2019. Nader onderzoek huismus. IJsseldijk 83a te Veessen. Laneco, Ede.

Wilbrink, W., 2023. Update quick scan flora en fauna. IJsseldijk 83a te Veessen. Laneco, Ede.

Kennisdocument Huismus, versie 2.1, BIJ12 februari 2023

Netwerk Groene Bureaus, 2017, soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, soortinventarisatieprotocol huismus.

Websites

Nationale Databank Flora en Fauna (2023) Uitvoerportaal. Kaart, 2013 t/m 2023. Geraadpleegd maart 2023 van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>